

Breder bespaart

Eerste ervaringen met de Samson TD 12-zodenbemester

Omdat de TD 12-bemester breder en toch licht van gewicht is, kochten Loonbedrijven Wassink in Breklenkamp en Ten Voorde in Terwolde als eerste in Nederland deze twaalf meter brede Samson-zodenbemester. In de praktijk blijkt de grote werkbreedte de gewenste voordelen op te leveren. Wel zijn er een paar verbeterpunten en zijn er nog vraagtekens over de levensduur.

In totaal ruim 100.000 kuub ervaring hebben beide zodenbemers opgeteld bij Wassink en Ten Voorde, genoeg voor een goede eerste indruk. Beide bedrijven werken met de negenkuubs Vervaet Hydo Trike-vijfwiel. Ze hebben eind vorig jaar deze bemester aangeschaft omdat ze op zoek waren naar een bredere zodenbemester, vooral om de capaciteit van de negenkuubs pomp bij lage giften beter te benutten en bij de voorjaarsgift met een lagere rijsnelheid te werken. De Samson is met zijn werkbreedte van twaalf meter en zijn eigen gewicht van 3,2 ton relatief licht. Verder was het natuurlijk afwachten hoe deze machine, waarvan het concept toch enkele afwijkende punten bevat, het zou gaan doen.

In het voorjaar, bij giften van circa 30 kuub per hectare, geeft de circa vier meter extra werkbreedte enige winst op de kopeinden. Je kunt wat zodenvriendelijker in één keer ruimer draaien. Op de rechte stukken is het verschil in capaciteit verwaarloosbaar, omdat dan de capaciteit van de negenkuubs pomp ook bij de smallere bemester wel vol wordt benut. Je rijdt dan wel circa één derde 'aangenaam' langzamer. Nu, na de tweede snede met lagere mestgiften, boekt de bredere bemester wel capaciteitsvoordelen, omdat dan de rijsnelheid de beperkende factor is. Percentages capaciteitswinst zijn niet genoemd. Inclusief transport en vullen is de pure capaciteitswinst niet eens zo groot.

Zuiniger

Belangrijker voor de beide loonwerkers is het positieve effect op het brandstofverbruik. Volgens hen wordt de extra werkbreedte vertaald in een lager brandstofverbruik. Op alleen grasland is dit voorjaar een verbruik van gemiddeld 0,35 liter dieselolie per kuub geklokt. Toch circa een kwart lager dan daarvoor met een ruim acht meter bemester en dezelfde Vervaet ervoor.

De constructie van het frame en de losse meterelementen met daaraan zes zodenbesterselementen, gevoed door drie aanvoerslangen, is licht, maar houdt zich goed. Dat komt mede doordat de elementen vrij bewegend getrokken opgehangen zijn aan het frame door een kogelscharnierconstructie. De elementen gedragen zich goed spoor- en bodemvolgend. In het voorjaar hebben de schijven geen enkele moeite de mest goed in te brengen. Beide loonwerkers zijn goed te spreken over het resultaat. Op harde grond hebben de schijven zichtbaar meer moeite om in de harde grond te komen. Dan 'hobbelen' de elementen wel wat meer. Je moet bij de tweede gift bij hoge rijsnelheden daarom wel wat druk zetten. Dat kan via één drukcilinder per element. Desondanks is ook dan het beeld voldoende tot goed.

De verdeling over de twee elementen via één aanvoerslang blijkt ook best goed te zijn, al wil de verdeling wel iets mee

schommelen als de elementen op harde ondergrond wat onrustig lopen. De elementen staan met 16,6 centimeter dicht bij elkaar. Dat spreekt de klanten aan.

De mestverdeling over de gehele breedte is volgens beide loonwerkers ook goed. Ze hebben dit voorjaar geen onregelmatig opgekomen percelen gezien en hebben juist complimenten gekregen over goed afgeleverd werk en de vraag of de loonwerker weer wil komen met deze bemester.

Meer doorvoer

De doorvoer in de dubbele, verticaal opgestelde Samson-verdeler met vier roterende snijmesses aan elke kant blijkt nog niet optimaal. Beide loonwerkers hebben problemen gehad met een te hoog oplopende druk, met daarbij kans op loskomende aanvoerslangen. Beide hebben daarom twee van de vier snijmesses per kant verwijderd om wat meer doorvoer te krijgen. Bij één van beide leek de hoofdoorzaak in de Vervaet te zitten. Na een modificatie was het drukprobleem voorbij. Daar zitten alle messes er nu weer in.

Eén van beide heeft wel eens last van verstoppingen in de slangen en wil eigenlijk wel dikkere exemplaren. Beide geven ze aan dat de 50-millimeter-slangen veel te verduren hebben en daardoor nog wel eens sneuvelen. Een betere kwaliteit slangen zou hen passen.

De eerste slijtage is natuurlijk zichtbaar bij de dubbele, 34 centimeter grote schijven. Beide ondernemers zijn echter tevreden over het geringe slijtagebeeld tot dusver. Eén millimeter is er ongeveer verdwenen. Die schijven kunnen zo nog wel even mee.

Eén heeft de nylon afschrapers aan de binnenkant verwijderd, omdat vuil zich daar te vaak ophoopte en voor verstoppingen zorgde. De houders zitten daar nog, maar die gaat hij ook nog verwijderen. De ander herkent het probleem en denkt er ook over die afschrapers te verwijderen.

De elementen hebben geen afstrijk- en aandrukvoetjes aan de buitenkant, met als gevolg dat de schijven incidenteel bij één van beide bedrijven wel eens de zode mee naar boven kunnen trekken. Eén overweegt glijvoeten aan de buitenkant te monteren. Samson geeft aan dat deze glijvoeten binnen korte termijn als optie te bestellen zijn.

De lagers van de bemesterschijven houden zich goed. Er zit nog geen speling op de lagers en er is er nog geen één kapot gelopen. Het zijn ingekapselde lagers, waarvoor Samson 'een zodenbemesterleven lang' als levensduur opgeeft. Hier zijn vraagtekens over hoe lang dat goed gaat. Samson levert desgewenst wel een centraal smeersysteem op de bemester, maar de lagers op de schijven kunnen niet worden meege-smeerd, omdat dit vanwege de soort lagers volgens Samson niet nodig moet zijn. Het is zelfs niet aan te bevelen, omdat dat je het gesloten systeem dan openbreekt.

De aparte schuifafsluiting per slang voor de dubbele bemesterelementen, volgens Samson beter dan de slang dichtknijpen, houdt zich goed. In heel dunne mest kan zo'n afsluiter wel eens een beetje doorzweven, maar dat mag geen naam hebben. Even afwachten hoe dit zich op de duur gaat houden. Het nalekken bij inkappen (vooral van de buitenste elementen) valt erg mee.

◀ De schijven leveren goed werk en houden zich goed. Wel is er gevraagd naar geleidevoetjes aan de buitenkant en zien de loonwerkers de afschrapers aan de binnenzijde het liefst verdwijnen.

◀ De verdeling van de mest via een slang naar twee elementen werkt goed, evenals de schuifafsluiters. De dwarsverdeling scoort sowieso goed.

◀ De getrokken opgehangen, één meter brede elementen werken goed spoor- en bodemvolgend. Via één drukcilinder per element is op harde ondergrond extra druk te zetten.

Ook smaller

Beide bedrijven gaat door met de Samson. De bemester houdt zich tot dusver goed genoeg en de voordelen van twaalf meter in de praktijk en vooral de brandstofbesparing zijn belangrijke argumenten. Samson inventariseert nu internationaal de ervaringen van deze nieuwe zodenbemesters. Tot welke aanpassingen dit mogelijk zal leiden, kan de fabrikant nog niet zeggen. Wel laat Samson doorschemeren dat afgaande op de verzamelde reacties het concept zich inmiddels heeft bewezen en dus gehandhaafd blijft. Het merk komt, inspelend op vragen uit de markt, op korte termijn ook met een acht-metervariant. Aan een zestien-metervariant is ook gewerkt, maar dat project is bij de tekentafel gebleven. De twaalf meter brede TD 12 kost bruto exclusief btw circa € 85.000,-.

Tekst & foto's: Gert Vreemann